

Br : 01,02,03/11-05-1-714/21

S r vo, 15. 9. 2021.

Izvješ e

s 5. svjetske konferencije predsjednika parlamenata država lanica IPU-a, Be , 6.-9. 9. 2021.

Predsjedatelj Zastupni kog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH) Denis Zvizdi i zamjenica predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Borjana Krišto sudjelovali su na 5. svjetskoj konferenciji predsjednika parlamenata država lanica IPU-a, održanoj od 6. do 9. rujna 2021. u Be u, u organizaciji Interparlamentarne unije (IPU) i Parlamenta Austrije. Konferenciji su bili nazo ni predstavnici parlamenata iz 112 zemalja svijeta.

U sklopu konferencije, prvog dana održan je 13. *summit* žena predsjednica parlamenata, na kojem je raspravljano o parlamentarnim rodno osjetljivim akcijama u funkciji ublažavanja posljedica i oporavka od pandemije koronavirusa, na kojem je sudjelovala zamjenica predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Borjana Krišto. *Summit* žena predsjednica parlamenata bio je podijeljen na dva dijela, na kojima je govoreno o postignu ima i pove anju napretka po pitanju rodno osjetljivog plana oporavka te o važnosti uloge žena u suo avanju s pandemijom COVID-19.

Govore i u raspravi o socijalnoj zaštiti žena, g a Krišto je istaknula da je jedan od razloga slabe pokrivenosti žena socijalnom zaštitom nejednakost na tržištu rada kojom su posebno pogo ene žene. Tako er je navela da je mogu e pove ati socijalnu zaštitu poboljšanjem položaja žena na tržištu rada tako što e se unaprijediti zakonska rješenja, kombiniraju i politiku ekonomskog rasta s politikama zapošljavanja, socijalne sigurnosti i prava na rad, uz zajedni ke napore zakonodavaca, izvršne vlasti, socijalnih partnera i civilnog društva. Na kraju rasprave g a Krišto je iznijela stav da su žene prava snaga, a ne „demokratski ukras“ te je nužno da se žene u enjem, ulaganjem u sebe, stjecanjem iskustava i znanja, odgovornoš u i jasnim stavovima izbore za ravnopravne pozicije, kako na radnom mjestu tako i u društvu.

Konferenciju predsjednika parlamenata otvorio je predsjednik Austrijskog nacionalnog vije a Wolfgang Sobotka. Prvoga dana središnja tema rasprave na konferenciji bila je „Parlamentarno vodstvo za u inkovitiji multilateralizam u funkciji mira i održivog razvoja za ljude i planet“.

Predsjedatelj Zvizdi sudjelovao je u raspravi na panelu posve enom temi: “Suzbijanje dezinformacija i govora mržnje na mreži i izvan nje zahtijeva strožije propise”, a zamjenica predsjedatelja Krišto obratila se nazo nima na panelu “Postizanje održivog razvoja zahtijeva posve ivanje ve e pozornosti dobrobiti ljudi i o uvanju okoliša nego ekonomskom rastu”.

U svome obra anju dr. Zvizdi rekao je da živimo u vremenu etvrte industrijske revolucije koja je obilježila kraj 20. i po etak 21. stolje a i da smo, istodobno, na pragu pete industrijske revolucije koja nosi sa sobom odre ene izazove, poput rastu e automatizacije, umjetne inteligencije i tzv. internetskih pitanja. “Zbog toga još više dolazi do zna aja pitanje

regulacije interneta i prilagođavanje zakonodavstva zemalja dolaze im promjenama. Danas je internet jedno od pitanja koje, posve sigurno, vodi civilizaciju k daljnjem napretku. Možemo ga koristiti za najispravnije moguće svrhe, kao što su edukacija, društveno povezivanje, širenje ideja humanizma itd. Ali, isto tako internet se, nažalost, može koristiti i u negativne svrhe, kao što su širenje lažnih vijesti, širenje govora mržnje, širenje teorija zavjere ili bilo koje druge ideje koja može imati negativne posljedice po globalnu zajednicu," rekao je tijekom obraćanja dr. Zvizdi .

Naglasio je kako je u vrijeme pandemije koronavirusa to izraženije više nego ikada te smo svjedočili ili tomu da je prije nekoliko dana *Facebook* uklonio milijune lažnih vijesti u vezi s koronavirusom. "To je najbolji dokaz da dostupnost informacija ne znači i njihovu ispravnost niti znači da smo stekli novo i korisno znanje. Tu dolazimo do osnovne teme ovog izlaganja, a to je suzbijanje dezinformacija i govora mržnje na mreži. Kao predsjedatelj i zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH, aktivno se bavim ovom temom. Smatram da je u tranzicijskom društvu, opterećenom poslijeratnim traumama, kao što je bosanskohercegovačko, takav zakon izuzetno potreban. Govor mržnje, koji najčešće koriste političari kao sredstvo dolaska i opstanka na vlasti, obilježio je javni prostor u Bosni i Hercegovini od potpisivanja Daytonskog sporazuma pa do danas. Mlade generacije su rasle i nažalost rastu u takvom toksičnom ambijentu. Primjetio sam da je i to jedan od razloga zašto mladi odlaze iz Bosne i Hercegovine i siguran sam da bi se pravnom regulacijom ovog pitanja u mojoj zemlji značajno popravio ambijent za zajednički život i međusobno razumijevanje. Zbog toga sam se odlučio aktivno angažirati po pitanju ove teme", rekao je predsjedatelj Zvizdi .

Na kraju izlaganja obrazložio je zbog čega smatra da regulacija treba biti strožija. "Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda jedno je od najvećih postignuća civiliziranog svijeta. U članku 10. ove konvencije stoji da 'svatko ima pravo na slobodu izražavanja'. Međutim, to pravo, kao i svako drugo, nije apsolutno. Istim člankom Konvencije u stavku (2) predviđena su i određena ograničenja slobode izražavanja. To su jasno navedeni slučajevi 'kada je to nužno u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih'. Ovdje bih posebno naglasio 'zaštitu zdravlja, ugleda i prava drugih osoba'. Ne možete neograničeno koristiti slobodu govora da vrijeđate druge ljude zbog njihove vjere, nacije, rase, spola, seksualnog opredjeljenja ili slično i koristiti mrežu da širite te ideje kao pozitivne. Postoji mnogo internetskih portala, stranica i profila na društvenim mrežama koje šire neonacističke, neofašističke, rasističke, ksenofobne, islamofobne i slične ideje ili veličaju i glorificiraju ratne zločince. Ili, što je u sukobu s civiliziranim normama, negiraju genocid u Srebrenici. Istovremeno, urednici i korisnici tih profila pozivaju se na slobodu govora. Ali, kao što smo rekli, sloboda govora ne znači vrijeđanje prava druge osobe.

U tom smislu, regulacija svakako treba biti strožija. Europska konvencija o ljudskim pravima dovoljan je pravni okvir za donošenje boljeg i djelotvornijeg zakonodavstva na nacionalnoj razini", naglasio je dr. Zvizdi .

U svome obraćanju dr. Zvizdi pozvao je sve parlamente koji djeluju u okviru Interparlamentarne unije da reagiraju u svojim pravnim sustavima kako bi se što više suzbila mogućnost širenja dezinformacija i govora mržnje na mreži ili izvan nje i naglasio da je u nekoliko primjera tijekom izlaganja pojasnio da to nekada može biti opasno po život, zdravlje i sigurnost drugih ljudi.

Prvog dana konferencije, u raspravi o trećoj temi obraćanje je imala i gđa Krišto. Govoreći o postizanju održivog razvoja posvećivanjem veće pozornosti dobrobiti ljudi i okoliša, gđa Krišto je istaknula kako se održivi razvoj, sa stajališta pojedine zemlje, mora staviti u kontekst geopolitičkog okruženja i postojećeg stanja, a što

uklju uje procjenu svih raspoloživih resursa. Tako er je podsjetila na sve eš e vremenske neprilike koje uzrokuju nepovratne posljedice po ekosustav, a koje su upravo rezultat neuravnoteženosti u ostvarivanju ekonomskog rasta i pribavljanja profita nauštrb zaštite okoliša i dobrobiti ljudi.

Govore i sa stajališta uloge zakonodavca o postizanju održivog razvoja, g a Krišto je istaknula važnost intenziviranja aktivnosti na kreiranju odgovaraju ih zakonskih propisa i uklju ivanju institucija odgovornih za provedbu strateških, razvojnih, programskih i drugih dokumenata kako bi se na taj na in doprinijelo održivom razvoju.

Na marginama 5. svjetske konferencije predsjednika parlamenata, predsjedatelj Zastupni kog doma PSBiH Denis Zvizdi razgovarao je s predsjedateljem Zastupni kog doma Parlamenta Arapske Republike Egipat, Hanafyjem Alyjem el Gibalyjem, o unaprje enju bilateralnih odnosa. Tom prigodom je predsjedatelj Zvizdi rekao da su bilateralni odnosi dobri, bez otvorenih pitanja, te je izrazio je nadu da e se bilateralna suradnja nastaviti razvijati na obostranu korist. Upoznao je predsjedatelja El Gibalyja s aktualnim ekonomskim i politi kim prilikama u Bosni i Hercegovini i istaknuo da je BiH otvorena za inozemne investicije jer postoji veliki prostor za perspektivna ulaganja u telekomunikacijski i transportni sektor, infrastrukturu, energetske objekte te prehrambenu, metalnu, drvnu i namjensku industriju.

Predsjedatelji Zvizdi i El Gibaly suglasili su se da u idu em razdoblju naglasak treba staviti na poticanje investicija i me usobnih ulaganja, te je u tom cilju potrebno organizirati ekonomsko-investicijski forum radi upoznavanja s mogu nostima ulaganja u BiH.

Na marginama *summita* zamjenica predsjedatelja Krišto susrela se s predsjednikom Nacionalnog vije a Republike Austrije Wolfgangom Sobotkom. Tom prigodom razgovarali su o završnim aktivnostima u sklopu *twinning projekta* koji se realizira u BiH, a provodi ga Parlament Austrije u suradnji s Narodnom skupštinom Ma arske i Hrvatskim Saborom, te o budu em posjetu g. Sobotke našoj zemlji.

Gospo a Krišto susrela se i s predsjednicom Narodne skupštine Republike Bugarske Tatjanom Don evom te predsjednicom Zastupni kog doma Parlamenta Republike Cipar Annitom Demetriou.

Drugoga dana boravka u Be u, 8. 9. 2021., predsjedatelj Zastupni kog doma PSBiH Denis Zvizdi imao je niz bilateralnih sastanaka. Razgovarao je s predsjednikom Velike narodne skupštine Republike Turske Mustafom entopom o bilateralnim odnosima BiH i Turske. Na sastanku je istaknuto da su odnosi dviju zemalja dobri i prijateljski, što rezultira estim formalnim sastancima i potpisanim bilateralnim sporazumima, ali i da ima dosta prostora za unaprje enje suradnje u podru jima ekonomije, industrije, energetike, turizma, kulture, obrazovanja i dr.

Suglasili su se da su intenzivnija vanjskotrgovinska razmjena, ja anje ekonomskih i kulturnih odnosa, ali i parlamentarne suradnje ciljevi koji u idu em razdoblju trebaju biti prioritet. Pored snažne podrške suverenitetu, teritorijalnom integritetu i multietni nosti Bosne i Hercegovine, Turska pruža i snažnu podršku BiH na njezinom putu europskih i integracija u NATO. Na kraju sastanka, predsjedatelj Zvizdi i predsjednik entop razmijenili su pozive za posjete parlamentima Republike Turske i Bosne i Hercegovine.

Predsjedatelj Zvizdi sastao se i s predsjednicom Parlamenta Bahreina Fawzie Zainal. Suglasili su se da su bilateralni odnosi dviju zemalja dobri, prijateljski i bez otvorenih pitanja te naglasili da dobre politi ke odnose trebaju pratiti i dobri odnosi na polju gospodarstva.

Tom prigodom predsjedatelj Zvizdi i predsjednica Zainal suglasili su se da postoji veliki prostor za unaprjeđenje parlamentarne suradnje te suradnje u područjima ekonomije, gospodarstva, kulture, turizma i obrazovanja. Stoga je u idućem razdoblju potrebno daljnje jačati međusobne odnose. Predsjednica Zainal uputila je poziv g. Zvizdi u za posjet Kraljevini Bahrein.

Predsjedatelj Zvizdi održao je sastanak i s predsjednikom Državnog zbora Republike Slovenije Igorom Zorjem, s kojim je razgovarao o aktualnoj političkoj situaciji u BiH i regiji. Tijekom susreta, predsjedatelj Zvizdi ocijenio je da su BiH i Slovenija dvije prijateljske zemlje i da su bilateralni odnosi u stalnom usponu. Upoznao je predsjednika Zorja i o trenutnom političko-ekonomskom situacijom u našoj zemlji, kao i o europskom putu BiH i reformskim procesima. Izrazio je žaljenje što su započeti reformski procesi zaustavljeni zbog blokade rada izvršne i zakonodavne vlasti, pri čemu, kako je ocijenio, najveću štetu trpe gospodarstvenici, građani, a posebno mladi ljudi.

Predsjednik Zorja rekao je da Slovenija podržava suverenitet i teritorijalni integritet BiH, kao i europski i NATO put BiH.

Sugovornici su se suglasili da Bosna i Hercegovina treba jasnije poruke i podršku Europske unije. Predsjedatelj Zvizdi i predsjednik Zorja dogovorili su i razmjenu posjeta u idućem razdoblju.

Odražan je susret predsjedatelja Zvizdi i predsjednika Sobranja Talata Džaferija, na kojem je naglašena dobra suradnja dviju zemalja.

Na marginama konferencije predsjednika parlamenta, Krišto se susrela s predsjednikom Hrvatskog Sabora Gordanom Jandrokovićem.

Tijekom susreta razgovarano je o daljnjoj bilateralnoj suradnji na političkom, međuparlamentarnom i ekonomskom planu, kao i na inicijativama suočavanja s pandemijom koronavirusa i njezinim zdravstvenim i ekonomskim posljedicama.

Na kraju konferencije usvojena je Zajednička deklaracija.

Trećega dana konferencije g. Zvizdi održao je bilateralni sastanak s predsjednikom IPU-a, a gđa Krišto govorila je na Prvom globalnom parlamentarnom *summitu* o borbi protiv terorizma.

Tijekom susreta s Duarteom Pachecom, dr. Zvizdi istaknuo je predsjedniku Interparlamentarne unije na organizaciji 5. svjetske konferencije predsjednika parlamenta, kojoj su bili nazočni predsjednici parlamenta iz 112 zemalja svijeta.

Gospodin Pacheco izrazio je nadu da će Bosna i Hercegovina biti aktivno uključena u predstojeće planove i aktivnosti Interparlamentarne unije, ocijenivši da se i Interparlamentarna unija i Bosna i Hercegovina snažno zalažu za jačanje demokracije i ljudskih prava te da je parlamentarni dijalog ključan za napredak društva.

Predsjednik IPU-a predložio je da regionalna konferencija IPU-a za sve zemlje Zapadnog Balkana bude održana iduće godine u Sarajevu, te da bude posvećena temi: “Borba protiv govora mržnje i dezinformacija na internetu”.

Tijekom razgovora g. Pacheco rekao je da Interparlamentarna unija, ali i njegova zemlja Portugal, snažno podržavaju put BiH ka europskim i integracijama u NATO.

Zamjenica predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Borjana Krišto sudjelovala je u radu Prvog globalnog parlamentarnog *summita* o borbi protiv terorizma, u organizaciji Interparlamentarne unije (IPU), a kojim je okončana 5. svjetska konferencija predsjednika parlamenata.

Na početku *summita*, u okviru su organizaciju, osim IPU-a, uključeni i uredi Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal (UNODC) i za borbu protiv terorizma (UNOTC), sudionici su uvodnim obrađivanjem pozdravili predsjednik Nacionalnog vijeća Parlamenta Austrije Wolfgang Sobotka i predsjednik IPU-a Duarte Pacheco.

Parlamentarci sudionici ovoga *summita* su u sklopu različitih panela raspravljali o podršci žrtvama terorizma, kao i o ulozi parlamenata u sprječavanju radikalizacije i govora mržnje.

Na panelu o ulozi parlamenata u sprječavanju radikalizacije i govora mržnje nazočila se obratila i zamjenica predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Borjana Krišto. U svojem obrađivanju Krišto je rekla da je pravo na slobodu izražavanja jedno od temeljnih ljudskih prava, ali se to pravo, nažalost, posebno u zadnje vrijeme, pojavom društvenih mreža masovno zloupotrebljava izražavanjem misli, ideja, stavova i uvjerenja kojima se ugrožavaju prava drugih.

Kada je riječ o BiH, govornica Krišto je naglasila da postoje razni sigurnosni rizici i oblici radikalizacije i govora mržnje, od odlaska državljana BiH na strana ratišta i njihovog povratka u zemlju preko svakodnevnih huškanja do suočavanja s velikim priljevom ilegalnih migranata. Govoreći o konkretnim pojavama govora mržnje u BiH, govornica Krišto je posebno upozorila na problem određenih politika koje, kako je istaknula, svoj politički rejting grade upravo na govoru mržnje.

Na kraju izlaganja Krišto je kazala da je, uz sve napore koje država ulaže kako bi se što uspješnije odgovorilo na sigurnosne izazove, uloga parlamenata neizostavna kada je riječ o kreiranju zakonskih rješenja kojima se doprinosi rješavanju problema govora mržnje, radikalizacije i ostalih oblika sigurnosnih izazova, naglasivši pritom da ta zakonska rješenja moraju biti rezultat konsenzusa ključnih političkih aktera koji participiraju u vlasti da ne bi došlo do kontra i produženja krize.

Petoj svjetskoj konferenciji predsjednika parlamenata, uz predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Denisa Zvizdića i zamjenicu predsjedatelja Zastupni kog doma PSBiH Borjanu Krišto, bili su nazočni i: Kenan Hodžić, predstojnik Ureda predsjedatelja Denisa Zvizdića, Amela Mulavdić, savjetnica predsjedatelja Denisa Zvizdića, Dubravko Brdar, predstojnik Ureda zamjenice predsjedatelja Borjane Krišto, Enida Mehmedovski i Dženana Leper iz Sektora za međunarodne odnose i protokol Tajništva PSBiH i Amila Ključević, prevoditeljica u Tajništvu PSBiH.

Izveštaje pripremile:

Dženana Leper
Enida Mehmedovski

Izveštaje odobrio predsjedatelj Zastupni kog doma PSBiH:

Dr. Denis Zvizdić

Prilog:

- Usvojena Zajedni ka deklaracija

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupni kog doma PSBiH
- Kolegiju Doma naroda PSBiH
- Kolegiju Tajništva PSBiH
- Zajedni kom povjerenstvu za europske integracije PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupni kog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnoš u Tajništva PSBiH
- Sektoru za europsku uniju Tajništva PSBiH
- Sektoru za me unarodne odnose i protokol Tajništva PSBiH

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH